

УДК 633.11 “324”: [631.526.3: 575.822]: 58.055

ЛОЗІНСЬКИЙ М.В., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МІНЛИВІСТЬ ГОСПОДАРСЬКО ЦІННИХ ОЗНАК СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ЗАЛЕЖНО ВІД МЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ

Створення нових адаптованих до конкретних умов сортів пшениці озимої за комплексом господарсько цінних ознак, стійких до абіотичних і біотичних факторів є одним з найважливіших завдань селекції.

Оцінка сортів і гібридів за екологічною пластичністю становить інтерес як для теоретичних досліджень так і для сільськогосподарської практики, у підборі селекційних сортів для господарства.

Метою наших досліджень було вивчення і порівняння сортів пшениці м'якої озимої за нормою реакції на умови навколишнього середовища. Дослідження виконувались впродовж 2006-2008 рр. в умовах дослідного поля Білоцерківського національного аграрного університету Київської області. Матеріалом для досліджень були сорти пшениці озимої м'якої української і зарубіжної селекції, а саме Поліська 90, Миронівська 65, Лада одеська, Вікторія одеська, Ніконія, Перлина Лісостепу, Збруч, Фішт, Віта, Ларс.

Роки проведення досліджень різнилися за метеорологічними умовами, що дозволило нам повніше вивчити екологічну реакцію сортів пшениці озимої за кількістю зерен їх масою і урожайністю.

В результаті досліджень встановлено, що найбільш сприятливим для формування елементів продуктивності головного колосу і урожайності був 2008 р. Так кількість зерен у досліджуваних сортів варіювала від 27,7 шт. (Фішт) до 37,3 шт. (Вікторія одеська). Деяко нижчі показники кількості зерен спостерігалися у 2006 р. і в середньому по досліджуваних сортах становили 31,5 шт. Умови 2007 р. року виявились найбільш несприятливими для формування кількості зерен головного колосу. Маса зерна з головного колосу, в середньому по сортах, у 2008 р. була на рівні 1,6 г. Несприятливі умови 2007 р. (спекотлива, суха погода та посуха, в період наливу зерна) значною мірою вплинули на формування найменшої маси зерна з колосу в розрізі років досліджень. Маса зерна з головного колосу у досліджуваних сортів варіювала від 0,8 г (Лада одеська), до 1,3 г (Збруч, Миронівська 65). У 2006 р. маса зерна була на рівні 1,3 г.

Порівнюючи за урожайністю досліджувані сорти ми бачимо, що в умовах 2008 р. в середньому по сортах цей показник був на рівні 77,6 ц/га. У 2006 і 2007 рр. урожайність становила 42,3 і 38,4 ц/га відповідно.

Аналіз структури урожаю сортів у роки проведення досліджень показав, що у більшості випадків висока урожайність забезпечується відповідною продуктивністю колосу або окремими його елементами.